

CONTINUÏTEIT EN VERANDERING: MIGRATIE EN ONTWIKKELING IN INDIA. DE CASUS VAN BIHAR

Amrita Datta

De bevindingen in dit proefschrift weerspreken het dominante wetenschappelijke en beleidsdiscours over lage interne migratie in India. Uit empirisch langetermijnonderzoek in een herkomstregio blijkt dat er sprake was van een hoge en toenemende mobiliteit vanuit de Oost-Indiase staat Bihar in de periode 1998 – 2011. Deze toegenomen migratie vanuit het platteland van Bihar gaat gepaard met een verandering in de determinanten van de migratie. In de loop van de tijd zijn individuele factoren belangrijker geworden bij het verklaren van migratie. Tegelijkertijd zijn er aanwijzingen voor een toenemende neiging om te migreren onder de agrarische arbeidersklasse. Volgens dit proefschrift vormen deze veranderende determinanten van migratie vanuit het platteland van Bihar een antwoord op de stijgende vraag naar arbeid in verre stedelijke markten elders in India.

Uit het onderzoek blijkt dat de toenemende migratie gepaard ging met een verandering in het inkomenspatroon op het platteland tussen 1999 en 2011. Geldtransfers zijn zeer belangrijk geworden, met name voor degenen in het laagste inkomenskwaartiel. Ook de lokale niet-agrarische sector blijkt belangrijk, maar de inkomsten uit deze sector gaan nog steeds voornamelijk naar de hogere inkomenskwaartielen. In het algemeen is er sprake van een afname van de landbouw bij een groei van de niet-agrarische plattelandsector, en dit onderzoek bevestigt deze ontkoppeling van de landbouw en het 'platteland'.

Bovengenoemde veranderingen doen zich voor in een context waarin de migratie nog steeds door mannen wordt gedomineerd en circulair plaatsvindt. De meeste migranten keren uiteindelijk terug naar het dorp als ze met pensioen gaan, en permanente migratie, waarbij het hele huishouden van het dorp naar de stad verhuist, komt maar zeer weinig voor. In dit onderzoek blijkt migratie dus een strategie van huishoudens in de herkomstregio om in het levensonderhoud te voorzien. De complexiteit van migratie die blijkt uit het empirisch onderzoek in dit proefschrift wijst niet op dualesectormigratie en is niet in overeenstemming met ontwikkelingsmodellen die een lineaire overgang van arbeid van het platteland naar de stad suggereren.

Het proefschrift laat zien dat migratie een inkomensverhogend effect heeft. Uit panelonderzoek onder huishoudens blijkt dat huishoudens die van niet-migratie naar migratie overstappen, kunnen rekenen op een grote en substantiële inkomensgroei. Voor huishoudens die overstappen van migratie naar niet-migratie geldt het omgekeerde. Toch blijkt uit onderzoek op de plaats van bestemming dat veel migranten eigenlijk niet willen migreren om zich op de stedelijke arbeidsmarkten te begeven. Zij doen dit echter om materiële steun te geven aan de plattelandsgemeenschappen die structureel afhankelijk zijn van bedragen die worden overgemaakt vanuit de stad. Jonge migranten zijn weliswaar actief betrokken bij hun eigen migratie, maar ze zijn ook kwetsbaar voor uitbuiting. In het proefschrift wordt benadrukt dat de subjectieve ervaringen van jonge migranten en de opvattingen van hun gezinsleden over hun migratie verschillen van hoe er door de markt en de overheid wordt aangekeken tegen *hetzelfde* onderwerp.

Het proefschrift is relevant voor de rijk geschakeerde literatuur, ideeën en debatten over migratie en ontwikkeling. In methodologisch opzicht zijn in dit proefschrift kwantitatieve en kwalitatieve technieken uit het ontwikkelingsonderzoek toegepast. De resultaten die met verschillende methoden zijn verkregen komen deels overeen en zijn deels verschillend. Dit heeft implicaties voor zowel onderzoek als beleid. In het bijzonder leggen economische discoursen soms een te grote nadruk op het belang van inkomen voor het welzijn van migranten, waardoor subjectieve ervaringen van

migranten – een essentiële component van welzijn – miskend worden. Dit proefschrift bevat dus een pleidooi voor het integreren van subjectieve ervaringen en emoties van migranten om te komen tot een veelomvattender en genuanceerder beeld van migratie van het platteland naar de stad in het wetenschappelijke en beleidsdiscours.